

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa – Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 października 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 5 lipca 2011 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i oddala wniosek
pełnomocnika powoda o zasądzenie zwrotu kosztów
w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda od postanowienia tego Sądu z dnia 23 listopada 2010 r. w zakresie oddalającym zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 12 kwietnia 2009 r., którym odrzucony został jego pozew o zapłatę kwoty 950 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Sąd ten uznał, że podlega odrzuceniu w oparciu o art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna wniesiona w dniu 15 kwietnia 2011 r., a zatem przed doręczeniem ustanowionemu przez Sąd pełnomocnikowi odpisu skarżonego orzeczenia z uzasadnieniem, co miało miejsce w dniu 10 maja 2011 r.

W zażaleniu powód zarzucił kwestionowanemu postanowieniu błędne zastosowanie art. 398⁶ § 2 k.p.c., domagał się uchylenia tego orzeczenia. Powołał się na to, że skarga kasacyjna nie została złożona po upływie terminu przewidzianego do jej wniesienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej, stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c., jest skuteczne doręczenie stronie orzeczenia sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, co wymaga uprzedniego, zgodnego z art. 387 § 1 i 3 k.p.c., złożenia przez nią wniosku o doręczenie, chyba że doręczenie następuje z urzędu. Termin do złożenia skargi kasacyjnej uregulowany został w art. 398⁵ § 1 k.p.c., w sposób przewidujący dwustopniowe postępowanie strony zamierzającej ją wnieść. Zasadnicze znaczenie dla rozpoczęcia biegu tego terminu ma doręczenie stronie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Jeżeli żądanie takie nie zostanie zgłoszone, termin z art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie rozpocznie biegu, a wywiedzenie mimo tego skargi kasacyjnej, spowoduje jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Zagadnienie dwufazowości postępowania w razie wnoszenia przez strony skargi kasacyjnej kształtuje się inaczej, jeżeli zaskarżenie dotyczy zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania. Skutek złożenia przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, w terminie otwartym do wniesienia skargi kasacyjnej, określa art. 124 § 3 k.p.c., który wprowadzony został art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz

niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45) i obowiązuje od jej wejścia w życie (art. 4 ust. 2) - od dnia 19 stycznia 2010 r. Następstwem uwzględnienia, złożonego przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, wniosku ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jest zatem przerwanie biegu terminu do złożenia skargi kasacyjnej, który rozpoczyna się na nowo od dnia doręczenia przez sąd z urzędu temu pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem.

W rozpoznawanej sprawie spełniony został konieczny warunek dopuszczalności zaskarżenia postanowienia Sądu drugiej instancji w drodze skargi kasacyjnej, ponieważ zostało ono wraz z uzasadnieniem doręczone powodowi z urzędu. Nie stanowi natomiast o dopuszczalności tego środka zaskarżenia sporządzenie i wniesienie go przez ustanowionego pełnomocnika przed doręczeniem mu przez Sąd orzeczenia z uzasadnieniem. Nie ma podstaw do przyjęcia, że w odniesieniu do ustanowionego pełnomocnika zachodzi ponownie warunek dopuszczalności zaskarżenia wyroku w postaci powyższego doręczenia. Wprowadzenie tego terminu podyktowane było stworzeniem pełnomocnikowi z urzędu realnej możliwości zaskarżenia orzeczenia, a celem doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem zapoznanie się z argumentacją Sądu drugiej instancji, co powinno zezwolić na właściwe sformułowanie zarzutów skargi. Nie jest jednak wykluczone dokonanie tego inną drogą. Wniesienie skargi kasacyjnej przed rozpoczęciem biegu terminu przewidzianego art. 124 § 3 k.p.c. nie może być przyczyną jej odrzucenia, zwłaszcza że taki rygor art. 398⁶ § 2 k.p.c. łączy z wniesieniem skargi kasacyjnej po upływie terminu. W orzecznictwie wyrażony został pogląd, stwierdzający, że dopuszczalne jest wniesienie środka zaskarżenia przed początkiem biegu terminu do jego zaskarżenia, jeśli orzeczenie zostało wydane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2007 r., IV CZ 60/70, niepubl.; uchwały z dnia 5 maja 1988 r., III CZP 29/88, OSNCP 1993/12/223; z dnia 2 grudnia 2003 r., III CZP 90/03, OSNC 2005/2/21). Znajduje on, jako trafny, zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, zwłaszcza że przed sporządzeniem skargi pełnomocnik zapoznał się z treścią orzeczenia i jego uzasadnienia, na co wskazują dokumenty zawarte w aktach oraz treść złożonego środka zaskarżenia.

Z powyższych względów zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Wniosek o przyznanie kosztów pełnomocnikowi z urzędu nie zasługiwał na uwzględnienie z uwagi na brak oświadczenia przewidzianego § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.).